

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خرقان

فلا ت تو حید

تاریخ و فرهنگ زادگاه شیخ ابوالحسن خرقانی

(عارف قرن چهارم و پنجم قمری)

سید محمدرضا کریمی

حسین رجبی

انستیتوت ملی کتاب و اسناد

۱۳۹۳

سرشناسه	: کریمی، سیدمحمد رضا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: خرقان فلات توحید: تاریخ و فرهنگ زادگاه شیخ ابوالحسن خرقانی /
مشخصات نشر	: سیدمحمد رضا کریمی؛ حسین رجبی
مشخصات ظاهری	: سمنان، جله رود، ۱۳۹۳.
شابک	: ۴۳۴ ص.: مصور (رنگی)
وضعیت فهرست نویسی	: ۳-۹۶-۵۷۶۴-۶۰۰-۹۷۸: ۲۰۰۰۰۰ ریال
یادداشت	: فیبا
موضوع	: کتابنامه.
موضوع	: خرقان (سمنان)
موضوع	: ابوالحسن خرقانی، علی بن احمد، ۳۵۲-۴۲۵ ق.
رده بندی کنگره	: فرهنگ عامه -- ایران -- خرقان
رده بندی دیویی	: ۱۳۹۳ ک ۴ ر / ۲۰۸۵ DSR
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۵/۱۳۶۵
	: ۳۶۱۴۸-۱

انتشارات جله رود

سمنان: بلوار ولی عصر، جنب مسجد آل محمد(ص)

www.hablerood.ir

خرقان فلات توحید

تاریخ و فرهنگ زادگاه شیخ ابوالحسن خرقانی

سید محمد رضا کریمی؛ حسین رجبی

صفحه آرای: محمد تقی رهبری فرد

چاپ نخست، ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: زلال کوثر قم

بها: ۲۳۵۰۰ تومان

شابک: ۳-۹۶-۵۷۶۴-۶۰۰-۹۷۸

این اثر با حمایت شورای اسلامی قلعنو خرقان (دوره چهارم) چاپ و منتشر شده است

فهرست مطالب

۱	 پیشگفتار
۲	 مقدمه
۱۱	فصل اول: جغرافیای طبیعی خرقان
۱۳	 موقعیت جغرافیایی
۱۴	 راه‌ها
۱۶	 جمعیت
۱۷	 اقلیم
۱۸	 ویژگی منحصر به فرد آب و هوایی
۱۹	 خاک و پوشش گیاهی
۱۹	 خاک‌های دامنه‌ای
۱۹	 خاک‌های لیتوسل اهکی در ناحیه خاک‌های چست نات
۱۹	 خاک‌های کوهستانی
۲۰	 کوه‌ها
۲۱	فصل دوم: خرقان در ادوار مختلف تاریخ
۲۳	 وجه تسمیه واژه خرقان
۲۵	 سابقه تاریخی و تقسیمات سیاسی
۲۹	 دوران باستان
۳۶	 دوران اسلامی
۳۶	 ظهور اسلام و فتح این منطقه
۳۸	 خرقان از دوره طاهریان تا سامانیان
۳۹	 خرقان از دوره غزنویان تا تیموریان
۴۱	 خرقان از دوره صفویان تا عصر حاضر
۴۵	فصل سوم: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی خرقان
۴۷	 آثار تاریخی و بناهای فرهنگی
۴۷	 آرامگاه شیخ ابوالحسن خرقانی
۴۸	 کهنه قلمه

۴۹	قبر کولی
۴۹	قلعه شهر آباد
۵۰	قلعه سنگی
۵۰	برج نگهبانی جاده ابر
۵۰	یخدان‌ها
۵۰	ساختمان تاریخی مقدسی
۵۱	برج میانه
۵۱	حمام‌های قدیمی
۵۱	آرامگاه امامزادگان (معصوم زاده)
۵۲	قلعه و گورستان تاریخی
۵۲	مساجد
۵۳	فصل چهارم: مشاهیر خرقان
۵۶	۱- شیخ ابوالحسن خرقانی
۵۶	تأثیر و تأثر شیخ ابوالحسن خرقانی از جغرافیای خود
۵۹	ویژگی‌های شیخ ابوالحسن خرقانی
۶۸	دبدار برجستگان سیاسی، علمی، هنری و... با شیخ ابوالحسن خرقانی
۷۸	ابوالحسن خرقانی در حدیث دیگران
۷۹	آثار خرقانی
۸۱	خانقاه شیخ ابوالحسن خرقانی
۸۲	قرن دوم قرن اجتماعی شین تصوف
۸۴	ارتباط معنوی خرقانی و بایزید بسطامی
۸۶	۲- سراج‌الله خرقانی
۸۸	۳- محمد خرقانی
۸۹	۴- مقصود افشار خرقانی
۸۹	۵- آیت‌الله شیخ حسین آمینی
۹۵	۶ و ۷- آیت‌الله شیخ حسینعلی مهاجری و شیخ علی شریعتی
۹۶	۸- شیخ اسماعیل منتظری
۹۶	۹- قوام‌الدین خرقانی (زمانی)
۹۷	گزیده‌ای از اشعار قوام‌الدین خرقانی
۹۹	۱۰- آیت‌الله شیخ زین‌العابدین محمدی
۹۹	۱۱- شیخ اسدالله محمدی
۹۹	۱۲- شیخ مرتضی محمدی خرقانی
۱۰۰	۱۳- شیخ احمد کرمی
۱۰۰	۱۴- شیخ محمد حسن منتظری
۱۰۱	۱۵- دکتر محمد صادق منتظری

۱۶ و ۱۷ -	شیخ اسدالله منتظری و شیخ اسدالله امینی.....	۱۰۲
۱۸ -	مرحوم فاضل مشکات.....	۱۰۲
۱۰۳	فصل پنجم: شهدای خرقان.....	
	مقدمه.....	۱۰۵
	ویژگی های شهدای قلعه نو خرقان.....	۱۰۵
	خاطراتی از شهدا.....	۱۰۹
۲۰۳	فصل ششم: آداب و رسوم.....	
	محرم.....	۲۰۵
	ست های عزاداری.....	۲۰۵
	تاریخچه تکاب.....	۲۱۲
	عید نوروز.....	۲۲۸
	عروسی.....	۲۳۴
	مشاغل.....	۲۴۱
	دامپروری.....	۲۴۱
	کشاوری.....	۲۴۲
	بازی های محلی.....	۲۴۶
	جوجونک بازی.....	۲۴۶
	ملارو قائم باتس.....	۲۴۷
	دُرنو بازی.....	۲۴۸
	آپه آپه.....	۲۴۸
	قجور بازی.....	۲۴۸
	جوز بازی.....	۲۴۹
	تک بازی.....	۲۴۹
	فُندوس بازی.....	۲۴۹
	شاه وزیر.....	۲۵۰
	ریگ بازی.....	۲۵۰
	گل و بوچ.....	۲۵۳
	هفت سنگ.....	۲۵۴
۲۵۵	فصل هفتم: ادبیات شفاهی.....	
	زبان و لهجه.....	۲۵۷
	ضربالمثلها.....	۲۵۹
	اصطلاحات و واژگان بومی.....	۳۱۸
	چستانها.....	۳۵۶
	داستان های قدیمی.....	۳۵۸

داستان رند..... ۳۵۹

حرف فروشی..... ۳۶۲

۹ را بزن به ۳..... ۳۶۵

خانه نمک دانه نمک..... ۳۶۶

پیوست‌ها..... ۳۷۹

اشعار..... ۳۸۱

نصاویر..... ۳۹۱

منابع و مآخذ..... ۴۲۸

منابع فارسی..... ۴۲۸

سایت‌ها..... ۴۲۴

کتاب پیش رو دربردارنده فرهنگ و تاریخ بخشی از سرزمینی است که به حق فلات توحید نامیده شده است.

حفظ میراث فرهنگ تاریخی قسمت‌های مختلف این فلات بار سنگینی بود که سال‌های سال تلاش‌های پراکنده‌ای برای ثبت و ضبط آنها صورت گرفته بود و امروز به حمد الهی این کوشش‌ها به ثمر رسیده و کتاب پیش روی همه دوستداران تاریخ و فرهنگ و ادب می‌باشد. امید است که مقبول افتد.

بی‌شک این اثر به نتیجه نمی‌رسید مگر به یاری و کمک عزیزانی که قلبشان برای حفظ این میراث می‌تپد و با تمام وجود در نتیجه دادن این اثر کوشش نمودند. شاید نام بردن از همه کسانی که از شروع به کار این اثر تا انتها و به ثمر نشستن آن به ما یاری رسانده‌اند امری دشوار باشد. با این وجود بر خود فرض می‌دانیم که زحمات همه آنها را ارج نهیم و از خداوند متعال برای آنان آرزوی توفیق و سعادت‌مندی نماییم.^۱

در پایان این کتاب را تقدیم به ارواح طیبه همه علما، شهدا، بزرگان و پدران دلسوزمان (شهید سیدحسن کریمی، زنده یاد مهدی رجبی) می‌نماییم که سال‌هاست از گرمای محبتشان محروم گشته‌ایم.

مؤلفان

۱. اعضای محترم شورای اسلامی (دوره چهارم) قلعه‌نورخرقان (آقایان: حسین رضایی، علی‌اکبر مهاجری، علی‌اکبر شبیهی پور، محمدرضا نوروزی و عبدالجواد محمدی)، دکتر محمدرضا رضوانی، سیدعبدالحمید کریمی، سیدعلی اصغر شریعت زاده، حاج علی‌اصغر امینی، زنده یاد میرزا محمد سیدرضایی، زنده یاد حاج محمداسماعیل محمدی، سیدسلیمان کریمی، حاج حسین حیدری، محمدرضا حسامی، مرحوم محمدحسن صادقی، حاج محمدرضا حیدری، رضاقلی آجذانی، علی محمدی (حجت‌الله)، جواد رضایی، حسین محمدی (حجت‌الله)، سیدابوالفضل سیدرضایی، ابوالفضل مستغنی، سیدمحمد سیدرضایی (سیدابوالفضل)، سیدرضا سیدرضایی، سعید ابراهیمی، سیدعباس کریمی، حسین صدیقی، رقیه بیگم کریمی (مادر محترم سه شهید میرکریمی)، محبوبه نوروزی، محبوبه رجبی، اکرم نوروزی، فاطمه محبوبی، زهرا بیگم میرکریمی، خدیجه السادات میرکریمی.